

Bidrag från Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU) till Europeiska socialdemokratiska partiet angående PSE:s valmanifest för Europaparlamentsvalet 2009

Offentliga tjänster av hög kvalitet – livskvalitet

Introduktion:

Det här bidraget föreslår lagstiftningsinitiativ som främjar och skyddar offentliga tjänster i EU. EPSU stödjer det europeiska socialdemokratiska partiets (PSE) breda progressiva hållning och är stolt över att ha byggt upp stabila och konstruktiva relationer med partiet.

EPSU kan bäst bidra till PSE på två sätt: för det första genom att formulera ett handlingsprogram för offentliga tjänster för Europaparlamentets mandatperiod 2009–2014, och för det andra tack vare samordnade insatser för att mobilisera våra 8 miljoner medlemmar att rösta för kandidater som lovar att ställa offentliga tjänster i centrum för EU:s politiska dagordning.

EPSU:s representanter är väl medvetna om att offentliga tjänster av hög kvalitet i EU inte endast kräver en bra politik, utan också ett politiskt erkännande av att det inte går att garantera kvalitet utan tillfredsställande finansiering. Frågan om rättvis beskattning i EU:s medlemsstater, och målinriktad finansiering från centrala EU-källor, är viktiga aspekter av debatten.

EPSU stödjer Europeiska fackliga samorganisationens (EFS) mål när de begär att social rättvisa ska ges företräde framför marknadsprinciper, och i synnerhet kravet på en klausul om sociala rättigheter.

1. Rättigheter och skyldigheter för alla – enskilda aktiva i samhället

Lagstiftningsinitiativ:

- Horisontell ram för offentliga tjänster (baserad på artikel 14 och det tillhörande protokollet samt artikel 3A i Lissabon-fördraget, med kraftfullt formulerade kvalitets-kriterier som grundas på målet med dessa tjänster

Ramen behöver stödja ytterligare av stadgan för grundläggande rättigheter. EPSU rekommenderar att detta stöd förverkligas genom att facket och PSE tillämpar en samordnad strategi med "testfall" för att ge stadgans principer solid rättslig vikt genom avgöranden i EG-domstolen. EPSU rekommenderar att ärenden som behandlas av EG-domstolen utvärderas grundligt utifrån de (positiva och negativa) konsekvenserna för sociala och offentliga tjänster.

Resultat:

Ett tydligt "område för EU-politik" för offentliga tjänster och en väl avvägd inre marknad.

A. Politisk avvägning i Europeiska unionen.

Allmänna kommentarer

I enlighet med vad PSE har redan uttryckt, behöver [offentliga tjänster](#) en specifik horisontell ram som uppväger EU:s inre marknad. Ett **moratorium** bör införas för ytterligare branschinitiativ *tills* den horisontella grunden för offentliga tjänster har inrättats

Lissabon-fördraget – när det har ratificerats av samtliga EU:s medlemsstater – ger en bättre grundval för offentliga tjänster i primärlagstiftningen. EU-fördragets bestämmelser om "tjänster av allmänt ekonomisk intresse", det vill säga offentliga tjänster, har reviderats. Artikel 14 hänvisar till artikel 3a, och stipulerar att unionen ska respektera medlemsstaternas "väsentliga statliga funktioner". Artikel 14 är också en rättslig grund för EU-lagstiftning ("ordinarie lagstiftningsförfarandet") som fastställer principer och villkor för att "ge, beställa och finansiera sådana tjänster". EPSU anser att genomförandet av dessa bestämmelser i konkret lagstiftning (genom en horisontell ram) ska vara Europaparlamentets *främsta* prioriterade mål 2009–2014 ([5 skäl till att det krävs åtgärder nu för att främja offentliga tjänster i Europa](#)). www.epsu.org/a/1219.

PSE bör fortsätta att begära en horisontell rättslig ram för offentliga tjänster på EU-nivå, grundat på protokollet om offentliga tjänster som bifogas Lissabonfördraget. Det bör fastställa konkreta mål för att förbättra offentliga tjänster på olika nivåer, utifrån de värden och principer som styr offentliga tjänster: solidaritetsbaserad finansiering, kvalitetsnormer och -kriterier, arbetstagares och medborgares deltagande samt utvärdering. Den bör även utvidgas till att omfatta länder som täcks av den europeiska grannskapspolitiken (ENP) och åtföljas av övervaknings- och stödinstrument som uppmuntrar offentliga myndigheter att utveckla solidaritetsbaserade offentliga tjänster ([EU:s grannskapspolitik: konsekvenser för offentliga tjänster och facket](#)) www.epsu.org/a/1764.

Detta kan ske i form av ett paket med horisontella lagstiftningsåtgärder med förordningar och/eller avtal om specifika frågor, till exempel för att:

- ✓ bredda definitionen av vad som kan betraktas som tillhandahållande av offentliga tjänster "i egen regi
- ✓ uppmuntra samarbete *mellan offentliga* organ, till exempel kommunsamarbete
- ✓ ge mer utrymme för sociala och miljökriterier offentliga upphandlingskontrakt
- ✓ ta itu med korruption och stödja bra förvaltning, öppenhet och insyn, demokratisk kontroll, samt arbetstagarnas, deras företrädares och användarnas medverkan i tillhandahållandet av offentliga tjänster av hög kvalitet
- ✓ stötta regeringars ansvar att stärka universella och grundläggande rättigheter, till exempel, rätten till hälso- och sjukvård, energi, vatten och barnomsorg av god kvalitet för alla barn
- ✓ förbättra arbetets kvalitet, till exempel genom livslångt lärande och kompetensutveckling, åtgärder för att stödja jämställdhet och lika möjligheter för alla
- ✓ utveckla produktivitetsindikatorer som tar hänsyn till kvalitet och inte enbart ekonomiska resultat

Branschinitiativ

Eventuella europeiska branschinitiativ måste utgå från den horisontella rättsliga ramen. De måste, som en grundläggande utgångspunkt, beakta principerna för en horisontell definition av offentliga tjänster och deras praktiska tillämpning. De bör vara tydliga för sjuk- och hälsovård, vatten och kommunal förvaltning. En retroaktiv utvärdering bör genomföras av energisektorn (el och gas), så att dessa sektorer överensstämmer med det horisontella synsättet ([Self-assessment or public debatt? Utvärdera avregleringen av nätverkstjänster i EU och USA](#)) www.epsu.org/a/3235.

E-förvaltning används i allt större utsträckning av nationella, regionala och lokala offentliga myndigheter som ett sätt att rationalisera relationerna med användare av offentliga tjänster.

2 Vi arbetar för dig!

Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU)

E-förvaltningsinitiativ grundas i allt större utsträckning på offentlig-privata partnerskap. Dessa arrangemangs allmänintresse har dock försumrats fram till idag, med långtgående konsekvenser för demokratisk kontroll, skydd av användaruppgifter och redovisningsansvar. Lika tillträde till e-förvaltningstjänster måste säkerställas genom att man tillhandahåller offentliga datorer på bibliotek och andra offentliga platser. PSE bör arbeta med dessa frågor framöver och föreslå lämplig lagstiftning, till exempel om skydd av personuppgifter.

2. Full sysselsättning – meningsfull sysselsättning

Lagstiftningsinitiativ:

- Europaparlamentet bör enas om obligatorisk minimilön i EU:s medlemsstater (som har en sådan) på åtminstone 60% av snittlönen (och 70% av snittlönen när den fastställs genom avtalsförhandlingar)
- Genomförande av Cercas-betänkandet om arbetstid
- Europeiska sysselsättningsstrategin ska utgå från begreppet "kvalitativa arbetstillfällen" istället för "flexicurity"

Resultat:

En definition av full sysselsättning som täcker rimliga arbetsförhållanden, representation och rättigheter och tar avstånd från den outtalade acceptansen att otrygga arbetstillfällen och jobb i den "grå" ekonomin är giltiga sätt att skapa sysselsättning.

Allmänna kommentarer:

Full sysselsättning innebär sysselsättning med alla rättigheter och fullständig representation. EG-domstolens avgöranden om Viking, Laval, och Ruffert har skapat en "EU-stadga för social dumpning". PSE behöver göra mer än att bara ta avstånd från denna utveckling. Partiet måste ge politisk ledning som signalerar att rätt till en avtalsförhandlad skälig lön i alla EU:s regioner är en lika grundläggande rättighet som de fyra friheterna. Man bör enas om målet för minimilöner, till exempel att alla minimilöner i EU:s medlemsstater ska uppgå till minst 60% av snittlönen i den medlemsstaten senast år 2015 och 70% år 2020. EPSU:s uttalande om minimilöner finns på: www.epsu.org/r/264).

Branschinitiativ:

Europeiska normer, inklusive arbetstid och rimliga arbetsförhållanden och rätt till avtalsförhandlingar måste vidareutvecklas. Detta gäller även kommersiella enheter verksamma inom områden som formellt kallas offentliga tjänster.

Investera i människor – tjäna på utbildning

Lagstiftningsinitiativ:

Direktiv om att främja livslångt lärande som en central del av yrkeslivet (baserad på artikel 14 i stadgan för grundläggande rättigheter)

Resultat:

En högre, mer anpassningsbar kompetensbas bland EU:s arbetstagare.

Allmänna kommentarer

Om den Europeiska unionen verkligen vill skapa en innovationsbaserad ekonomi med hög kompetensnivå och tillhandahålla grundläggande tjänster för att underlätta detta, krävs ett verkligt åtagande om livslångt lärande. Privatiseringen av utbildningsinstitut måste upphöra. Investeringar i grund, gymnasie- och högskola är lika viktiga som ett verkligt erkännande av och investeringar i yrkesutbildning. Europas lagstiftare kan främja initiativ för livslångt lärande genom att ge arbetsmarknadens parter incitament att förhandla om livslångt lärande, till exempel om en ram för studieledighet.

Branschinitiativ:

Stöd från PSE för utvecklingen i sjukhussektorn skulle välkomnas. Arbetsmarknadens parter enades nyligen om en text som tar upp frågan om sjukhussektorns framtida kompetensbehov.

3. Integrerade samhällen – inte överge någon

Lagstiftningsinitiativ:

- **Direktiv om offentlig upphandling med en stark social klausul**
- **Erkännande av värdet av statsstöd när det gäller att stödja grundläggande tjänster och göra nysatsningar i marginaliserade regioner**
- **En europeisk kvalitetsutvärdering av hur offentlig-privata partnerskap påverkar tillhandahållandet om offentlig tjänster**

Resultat:

En minskning av förmögenhetsklyftan inom EU och av antalet personer som inte har tillgång till grundläggande tjänster.

Allmänna kommentarer:

Politiska konventioner har medfört att uttrycket "inte överge någon" har blivit en övergripande slogan som känns bra. Det finns dock inte mycket som tyder på att man beaktar debattens andra sida. Nämligen, hur kan vi uppmuntra dem som har kommit längre *att vänta* tills de som ligger efter har kommit ikapp? Ett välfungerande samhälle är av naturen kollektivt. Ett integrerat samhälle är ett samhälle som betraktar tecken på marginalisering som en stark kritik mot dess brister. Under det senaste årtiondet har EU sett ökade förmögenhetsklyftor och även ökad legitimering av skillnaderna. Under tiden har man låtit företag och enskilda samla enorma rikedomar. PSE måste leda politiskt och entydigt erkänna att okontrollerade och oreglerade marknadskrafter förvärrar dessa förmögenhetsklyftor. Det enda sättet att uppnå verkligt integrerade samhällen är att återigen förklara att de som har kommit mycket

4 *Vi arbetar för dig!*

Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU)

längre har ett ansvar gentemot samhället: www.epsu.org/a/1219. Ett sätt att uppnå integrerade samhällen är att garantera lika tillträde till offentliga tjänster av kvalitet ([uttalande av EPSU:s arbetsutskott om statsstöd](#)) www.epsu.org/a/982.

Branschinitiativ:

EPSU har med kraft begärt att följande behandlas på EU-nivå:

Energisektorn: *Bränslefattigdom och Europeiska stadgan om energikonsumenter* rättigheter – EPSU:s ståndpunkt: www.epsu.org/a/3210 .

Statsförvaltning: *Överbeläggning av fängelser och konsekvenser för rehabiliteringskvoten* www.epsu.org/a/3180

Sjuk- och hälsovård: främja en realistisk policy för aktivt åldrande i sjukhussektorn www.epsu.org/a/2282.

Kommunförvaltning: *aktiv integrering av de personer som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden* www.epsu.org/a/3657.

4. Universell barnomsorg och universell hälso- och sjukvård

Lagstiftningsinitiativ:

- Fram tills den horisontella ramen för offentliga tjänster är fullständigt utvecklad på EU-nivå, bör man säga nej till *eventuella* europeiska initiativ för sjuk- och hälsovård. Eventuella efterföljande initiativ måste ha principerna om allmängiltighet, rimliga priser, tillgänglighet och solidaritet som grundläggande värden.
- Ett direktiv om tillgång till barnomsorg som en grundläggande rättighet

Resultat

Uveckling av grundprinciper som minskar skillnaderna vad gäller tillgång till hälso- och sjukvård av kvalitet i Europeiska unionen. Färre skillnader mellan de olika typer av tjänster som tillhandahålls i EU:s medlemsstater, framför allt mellan nya och ursprungliga medlemsstater ([EPSU–HOSPEEM:s gemensamma förklaring om sjuk- och hälsovård](#)) www.epsu.org/a/3615.

Allmänna kommentarer

På europeisk nivå har bristen på en klar och tydlig politik för hälso- och sjukvård som utgår från universella principer (enligt vad som anges ovan) gjort det möjligt för EG-domstolen att stegvis göra sektorn marknadsorienterad, baserat på rättspraxis för enskilda fall. EPSU beklagar att de universella principerna för hälso- och sjukvård allt eftersom har urholkats. Det krävs en stark horisontell grund för offentliga tjänster för att säkerställa att en efterföljande politisk debatt om hälso- och sjukvårdstjänster får en korrekt ram – det vill säga att det handlar om principer och inte ”marknadsskyldigheter”.

Europeiska kommissionen har förespråkade det bristfälliga begreppet ”patientval”. Den har aldrig ens försökt att förklara att med deras förslag grundas den enda möjliga valet på betalningsförmågan.

5 Vi arbetar för dig!

Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU)

Branschinitiativ

EPSU har befast sin roll som de vårdanställdas röst i Europeiska unionen. Vi agerar enligt dessa rösters önskemål, och är därför fast beslutade att behålla Europeiska unionens sjuk- och hälsovård under direkt offentlig kontroll.

5. Jämställdhet – jämlikhet tack vare exempel

Lagstiftningsinitiativ:

- Förstärkning av direktiv 92/85/EEG för att få bättre mammaledighet
- Förstärkning av direktivet om föräldraledighet

Resultat:

Ett verkligt åtagande om att uppnå jämlikhet på arbetsplatsen, www.epsu.org/a/2596.

Allmänna kommentarer:

En stor andel av de offentliga jobben utförs av kvinnor som arbetar för låga löner. Bristen på stöd under mödraskap och föräldraledighet utgör ytterligare hinder för jämställdhet. Ett konkret åtagande om att förbättra barnomsorg och vårdutbudet för anhöriga med vårdbehov behövs sedan lång tid tillbaka. PSE:s utkast har som mål att minska löneklyftan mellan könen till 10 % före 2015.

Branschinitiativ:

EPSU har förhandlat fram gemensamma uttalanden med arbetsgivarna om jämlikhet inom energi www.epsu.org/a/2626, kommunal förvaltning www.epsu.org/a/3541 och statsförvaltning www.epsu.org/a/1692 och har vidtagit åtgärder inom omsorg och vatten.

6. Social dialog – väsentliga tjänster behöver stöd!

Lagstiftningsinitiativ:

- Ett konkret åtagande av PSE om att främja europeisk branschvis social dialog.
- Ett löfte av Europaparlamentet att insistera på att branschernas arbetsmarknadsparter rådfrågas **gemensamt** när man utarbetar lagstiftning med sociala konsekvenser för deras bransch.
- Ett åtagande om att ge arbetsmarknadens parter en formell roll i utvärderingen av branschvis EU-lagstiftning/ initiativ sociala inverkan.
- Ett åtagande om att ge uttryckligt stöd för branschvis social dialog är väsentligt för uppdraget som europeisk kommissionären för sysselsättning och sociala frågor. (och att detta återspeglas i Europaparlamentets utfrågningar).
- En medvetandehöjande kampanj som uppmärksammar dessa kommittéers existens, speciellt inom nödvändiga tjänster av energi, lokal förvaltning, statsförvaltning och sjukhus.

6 Vi arbetar för dig!

Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU)

Resultat:

En klar signal till europeiska arbetsgivarorganisationer inom de grundläggande tjänstesektorerna energi, lokal förvaltning, sjukhus och statsförvaltning, att de europeiska institutionerna förväntar sig ett fullständigt och konstruktivt engagemang från branschens parter vid utarbetandet av konkreta sociala initiativ.

Allmänna kommentarer:

EPSU har fullvärdiga kommittéer för europeisk social dialog i följande sektorer:

el www.epsu.org/a/3239, gas, kommunal förvaltning www.epsu.org/a/2558 och sjukhus www.epsu.org/a/2282. EPSU har även en formaliserad process för statsförvaltningar www.epsu.org/a/3615. Alla sektorer är en del av ett välfungerande socialt Europa. EPSU är stolt över att ha spelat en central roll för inrättandet av dessa kommittéer. Det behövs dock långsiktigt politiskt stöd för att kommittéerna ska leda fram till faktiska förbättringar för de som använder offentliga tjänster.

PSE har lovat att stärka den sociala dialogen genom att förbättra EU:s arbetsrätt för information och samråd, förbättra systemet med europeiska företagsråd och blåsa nytt liv i trepartssammansatt social dialog. Det krävs ännu starkare åtaganden för den branschspecifika sociala dialogen i EU. Europaparlamentet måste utöva direkta påtryckningar på hela Europeiska kommissionen i syfte att *direkt skapa gynnsammare förutsättningar för processen*. Detta innebär inte något vagt åtagande om "civil dialog". Under de senaste fem åren har vi sett att den europeiska sociala dialogen endast fungerar om man använder policybaserade "drivfaktorer". Med andra ord, arbetsgivarna måste inse att social dialog är det mest konstruktiva alternativet.

7. Göra mångfald och integrering till vår styrka

Lagstiftningsinitiativ :

- Ett direktiv om likabehandling med konkreta åtgärder mot diskriminering utanför sysselsättningsområdet, som starkt hänvisar till artiklarna 34-36 (sociala tjänster, sjuk- och hälsovård och offentliga tjänster) och 41 (rätt till bra förvaltning) i stadgan för grundläggande rättigheter.

Resultat:

Lagstiftning mot diskriminering som erkänner offentliga tjänsters roll för att möta behoven hos de som riskerar att utsättas för diskriminering och för att utbilda samt tillämpa lagar mot diskriminering.

Allmänna kommentarer

Offentliga tjänster av hög kvalitet är motorn för god integrering. Tack vare bra sociala tjänster, barnomsorg, immigrationstjänster, hälso- och sjukvård och bostäder, befinner de sig ofta längst fram i kampen mot diskriminering. Ofta utför offentliganställda detta arbete trots ansträngda resurser, brist på utbildning och personal, under avsevärd stress. Att hela samhället erkänner värdet av dessa tjänster måste återspeglas i kraftfull lagstiftning som främjar kvalitet www.epsu.org/a/3715.

7 Vi arbetar för dig!

Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU)

8. Hållbara samhällen – tackla klimatförändringen

Lagstiftningsinitiativ:

- Rekommendation från EP om att tillgång till rent vatten är en grundläggande rättighet (och att vattenförvaltning och -försörjning bör vara i offentlig regi)
- Ett åtagande om offentliga investeringar i förnybar energi och teknik med låga kolutsläpp
- Ett europeiskt åtagande om att närhetsprincipen ska gälla avfallshantering
- Införlivande av "rimliga övergångs"-principer i EU:s miljöpolitik
- Partnerskap mellan offentliga organ bör vara främjas för vatten- och avfallssektorn, bland annat i utvecklingspolitiken

Resultat: En verklig reflektion om hur offentliga tjänster kan leda arbetet med att uppnå hållbar, miljövänlig politik.

Allmänna kommentarer

Behovet av offentlig tillsyn och kontroll av avfalls- och vattensektorerna bör ha erkänts vid det här laget: www.epsu.org/a/3210. Allt fler miljöproblem visar att det finns behov av strategisk samordning. Offentliga ansvarstagande strukturer är enda sättet att garantera öppenhet och insyn. Europaparlamentet bör ställa sig bakom att "vatten ska förbli i offentlig ägo" www.psir.org liksom närhetsprincipen för avfallshantering. EP bör fastställa mål och tidsfrister för gränsöverskridande export av avfall.

9. Ett aktivt Europa för människor -

Lagstiftningsinitiativ:

- a. Löfte om lagstiftning om insyn i EU-institutioner, inklusive i EU-byråernas finansiering och ledning

Resultat:

Bättre insikt om EU:s beslutsprocesser.

Allmänna kommentarer:

Europeiska unionen kan inte grundas på den inre marknaden och konkurrens. Sysselsättning av kvalitet, offentliga tjänster av kvalitet och infrastruktur är ytterst viktiga beståndsdelar för att främja social integration, jämlikhet och solidaritet. EU:s medborgare vill ha ett socialt Europa. EPSU stödjer PSE:s förslag om att det ska vara obligatoriskt för europeiska politiker att införliva den sociala dimensionen i lagstiftningsförslag, på grundval av den horisontella klausulen i Lissabonfördraget.

Kommentarer och frågor till epsu@epsu.org eller bsynnott@epsu.org

Ämne: "EPSU:s bidrag till PSE EP 2009"

Eller ring +32 2 250 10 89/ +32 474 98 96 75

8 Vi arbetar för dig!

Europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU)